

Virtuel høring Cykeltrafikken er trængt hos den unge generation

Af: Mikael Hansen

Transportminister Benny Engelbrecht (S) og Cyklistforbundets direktør Klaus Bondam (R) var værter i en virtuel høring den 18. marts 2021 om unges trafikvaner – specielt i forhold til cykling.

Cykeltrafikken har de seneste 12 år været en del af transportpolitikken på alle niveauer, og statslige cykelpuljer har været en gedigen succes, som har ført til investeringer i ny cykelinfrastruktur over hele landet, blandt andet et net af supercykelstier. Alligevel falder cykeltrafikken år for år, og det er specielt den unge generation, der svigter både cyklen og den kollektive trafik.

De unge trafikvaner og baggrunden for dem var emnet for en virtuel høring, arrangeret af transportminister Benny Engelbrecht og Cyklistforbundets direktør Klaus Bondam.

Første del af høringen bestod af indlæg fra fire unge med vidt forskellig baggrund og bopæl. Vi tog den virtuelle tur fra Ringkøbing og Holstebro til Herning og Slagelse og endte i København. De fire var alle udvalgt blandt unge organiseret i faglige ungdomsforeninger, og høringens panel og publikum fik fire særdeles velformulerede indlæg med stor gennemslagskraft.

På landet ved Slagelse

Emilia Gadebusch bor i nærheden af Slagelse og er aktiv i foreningen Landbo Ungdom. Hun er i gang med en uddannelse i Slagelse, og bilen er det naturlige valg, når hun skal frem og tilbage. Det er først og fremmest afstanden, der på forhånd udelukker cyklen, som dog kan bruges til transport til og fra bussen eller toget. Emilia beskriver landbruget som meget afhængig af biler og anden motoriseret transport. Hun er enig i at klimadagsordenen er vigtig, men det er mest landbrugets klimapåvirkning, der diskuteres i hendes bagland – ikke transportforholdene.

Pendler i Vestjylland

Ida Tornvig går i 3.G på Holstebro Gymnasium og HF, men bor i nabobyen Ringkøbing. Bilen er også hendes valg efter at hun har fået kørekort. Bilen halverer hendes rejsetid til 45 minutter hver vej i stedet for tidligere 90 minutter. Tidligere tog hun toget og havde en cykel på stationen i Holstebro – angiveligt en skodcykel, som ingen gad stjæle. Hun var ikke god til at læse lektier i toget. Sammenhængen i hverdagen er det vigtigste hensyn, derfor bliver det bilen til og fra skole.

En anden slags pendler i Vestjylland

Daniel Buur Christensen er erhvervsskoleelev og aktiv i 3F Ungdom i Herningområdet. Han vælger også bilen som det reelt eneste mulige alternativ på grund af store afstande mellem bolig, praktikplads og erhvervsskolen. Desuden konstaterer han, at både håndværk og industri er præget af en stærk bilistkultur. Han påpeger også, at lokalisering af arbejdspladser og fritidsarbejdspladser for unge ofte er langt fra bykernen og kollektiv trafik. Især i landområderne mangler der også cykelstier og vejbelysning. Og han understreger, at det ikke er fordi han ikke ønsker at cykle, at han vælger bilen.

Cykelentusiast på stenbroen

Oscar Hugo Fälling er aktiv i Cyklistforbundets Ungdom, "Sygkister". Han har arbejdet som cykelbud i flere forskellige sammenhænge, og lægger ikke skjul på, at han er en engageret og stolt cyklist. Han efterlyser et befordringsfradrag, som kan motivere folk til at cykle. Den nuværende minimumsgrænse på 12 kms transport hver vej er urealistisk for de fleste cyklist. Han efterlyser også en mere nuanceret tilgang til cykeltyverier, hvor indsatsen mod bagmændene bag organiserede cykeltyverier samt opsporing de stjålne cykler skal være i centrum.

Nogle åbne spørgsmål

Transportministeren studsede over de unges nemme adgang til biler. Er det forældrene, der betaler transporten? Svaret er vel et stille ja.

Erelcykler en mulighed for at gøre rækkevidden lidt støtte på cykel? Måske, men blandt unge opfattes en elcykel ikke som specielt attraktiv – mere som noget for bedsteforældrene.

Hvad med klimaudfordringen? Det var tydeligt, at de fire unge søgte at sno sig uden om dette spørgsmål ved både at erklære sig som klimabevidste, men samtidig argumentere for deres aktuelle transportvalg med andre argumenter.

Det er også tydeligt, at der mangler attraktive cykelforbilleder, som kun sjældent kan findes i forældregenerationen.

Forskeren

Jens Christian Nielsen fra Danmarks Pædagogiske Universitet under Aarhus Universitet gav nogle karakteristiske af den unge generation og dens udfordringer. Uddannelse står forrest og stærkest i forgrunden af de unges liv. Og så er der fart på, med fritidsjob, sociale medier og krav om at være "på" hele tiden. Kroppen er vigtig – det er uncool at være svedig efter cykelturen. Endelig er balancen med "mig selv" og "de andre" anderledes og mere prekær end for tidligere generationer.

I det billede har cyklen det svært – eller rettere den individuelle cyklist har det svært.

Lobbyisten

Lise Bjørg Pedersen arbejder med transportspørgsmål for DI, Dansk Industri. Hendes udgangspunkt er, at den forventede vækst i bilparken på 600.000 biler i 2030 er et samfundsproblem, og at cyklen er en del af løsningen. Flere cyklist vil være en gevinst for samfundet og tilsvarende vil en nedgang i cyklismen koste samfundet mange penge. Den samfundsmæssige værdi af én cyklistkilometer ligger nu på 8 kr. I de modeller, som staten bruger som grundlag. Undersøgelser har vist at andelen af gymnasieelever, der cykler til og fra skole, falder i løbet af de tre gymnasieår. Løsningen er efter Lise Bjørgs og DI's

mening at investere i cykelinfrastruktur og i andre aspekter af cyklismen. DI har foreslået at afsætte mindst 3 milliarder kroner til cykelinvesteringer.

Kommentar

Høringen viste vanskelighederne ved at fremme cykeltrafikken, og det var samtidig klart, at brugen af kollektiv trafik følger samme nedadgående kurve som cyklen i de unge generationer. Samtidig er det klart at potentialet for cykeltrafik er ganske stort. Klaus Bondams rundede af med at konstatere, at halvdelen af samtlige ture er på under 10 km og de fleste af disse kan potentielt udføres på cykel.

Det var desuden bemærkelsesværdigt, at cykeltrafikken sundhedsgavnige virkninger stort set ikke blev nævnt i høringen.

Bæredygtighed Mobilitet Politik